

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «ОДЕСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ
ОСВІТИ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою КЗВО
«Одеська академія неперервної освіти
Одеської обласної ради», протокол № 5
від « 31 » серпня 20 21 р.
Голова вченої ради

 Л.К. Задорожна

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Інноваційна освітня діяльність

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Освітньо-професійна програма Педагогіка середньої освіти

2021 – 2022

Навчальна програма з дисципліни «Інноваційна освітня діяльність» за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки для другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Розробник: Ягоднікова Вікторія Вікторівна, доктор педагогічних наук, професор

Навчальна програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри педагогіки та освітнього менеджменту (протокол № 1 від «30» серпня 2021 р.)

Завідувач кафедри

(Підпис)

(Прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми

(Підпис)

(Прізвище та ініціали)

Вступ

Навчальна програма дисципліни «Інноваційна освітня діяльність» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретико-методологічні, методичні та психолого-педагогічні засади інноваційної освітньої діяльності.

Місце навчальної дисципліни згідно структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми в структурі освітнього процесу: обов'язкова компонента.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:
 Змістовий модуль 1. Теоретичні засади інноваційної освітньої діяльності
 Змістовий модуль 2. Інноваційні технології навчання і виховання як предмет інноваційної освітньої діяльності
 Змістовий модуль 3. Психолого-педагогічні засади інноваційної освітньої діяльності

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета формування у здобувачів вищої освіти системи знань і навичок, необхідні для організації і здійснення інноваційної освітньої діяльності у закладах освіти.

Завдання:

- набути ґрунтовні знання основ сучасної інноваційної педагогіки та методологічні основи і дидактичні принципи інноваційної освіти,
- розуміння і усвідомлення необхідності інноваційних перетворень в освіті,
- сприяти розвитку інноваційного мислення і інноваційної поведінки,
- сприяти формуванню готовності до інноваційної освітньої діяльності.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

а) інтегральної компетентності - Здатність розв'язувати актуальні проблеми та складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері педагогіки та загальної середньої освіти.

б) загальних (ЗК):

ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації

СК 2. Здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері педагогіки та загальної середньої освіти.

СК 4. Здатність здійснювати експертизу та надавати консультації з питань освітньої політики та інновацій в освіті.

СК 5. Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проекти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу загальної середньої освіти.

СК 8. Здатність інтегрувати знання у сфері загальної середньої освіти і педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.

СК 10. Здатність до організації і здійснення процесу виховання в закладі загальної середньої освіти.

СК 11. Здатність до організації і здійснення методичної роботи та методичного супроводу педагогічної діяльності.

СК 13. Здатність до педагогічної рефлексії в процесі розв'язання професійних завдань, до самоосвіти, професійного самовдосконалення і самореалізації.

Кінцеві **програмні результати навчання**, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна.

ПРН 1. Знати на рівні новітніх досягнень концепції розвитку загальної середньої освіти і педагогіки, методологію відповідних досліджень.

ПРН 2. Використовувати сучасні цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницькій діяльності.

ПРН 4. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення результатів освітньої, професійної діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проектів

ПРН 6. Розробляти та реалізовувати освітні, інноваційні й дослідницькі проекти у сфері загальної середньої освіти та міждисциплінарного рівня із дотриманням правових, соціальних, економічних, етичних норм.

ПРН 9. Здійснювати пошук необхідної інформації з освітніх/ педагогічних наук у друкованих, електронних та інших джерелах, аналізувати, систематизувати її, оцінюючи достовірність та ревалентність.

ПРН 10. Приймати ефективні, відповідальні рішення з питань управління в сфері загальної середньої освіти, зокрема у нових або незнайомих середовищах, за наявності багатьох критеріїв та неповної або обмеженої інформації.

ПРН 11. Здійснювати консультативну діяльність у сфері загальної середньої освіти.

ПРН 12. Знати та вміти застосовувати принципи, сучасні методи, прийоми, форми організації процесу виховання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів в закладах загальної середньої освіти.

ПРН 14. Демонструвати прагнення до неперервного особистісно-професійного саморозвитку, самовдосконалення і самореалізації.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

знати:

- інноваційні тенденції розвитку освіти,

- сутність інновацій та інноваційної діяльності,
- теоретико-методологічні, методичні та правові основи інноваційної освітньої діяльності,
- теоретичні та практичні основи інноваційних технологій навчання і виховання,
- особливості організації і здійснення інноваційного освітнього процесу.

вміти:

- реалізовувати принципи інноваційного навчання і виховання,
- застосовувати інноваційні технології навчання і виховання з метою організації та реалізації освітнього процесу в умовах сучасних трансформацій освіти,
- здійснювати проектування засобів і інструментарієв освітнього процесу,
- розробляти інноваційні соціально-педагогічні, педагогічні проекти,
- генерувати інновації та проводити експертизу,
- моделювати інноваційне освітнє середовище,
- проектувати освітній процес, добирати доцільні інноваційні форми і методи його організації та реалізації;
- надавати консультативну допомогу учасникам освітнього процесу.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади інноваційної освітньої діяльності

Тема 1. Теоретичні основи інновацій в освіті

Поняття «інновації», «освітні інновації», «педагогічні інновації». Сутність і особливості інновацій в освіті. Джерела освітніх інновацій. Передумови інноваційних змін в освіті. Класифікація освітніх інновацій. Критерії освітніх інновацій.

Інноваційний процес. Інноваційні процеси в системі освіти. Закони перебігу інноваційних педагогічних процесів. Структура та етапи інноваційного процесу. Сутність і закономірності розвитку освітніх інноваційних процесів. Управління інноваційним процесом.

Тема 2. Сутність інноваційної освітньої діяльності

Поняття «освітня діяльність», «інноваційна діяльність», «інноваційна освітня діяльність». Рівні освітньої інноваційної діяльності. Об'єкти і суб'єкти інноваційної освітньої діяльності. Сутність і структура інноваційної освітньої діяльності. Завдання, зміст і методи інноваційної освітньої діяльності. Принципи здійснення інноваційної освітньої діяльності. Управління інноваційною освітньою діяльністю.

Тема 3. Організаційно-нормативна база інноваційної освітньої діяльності

Основа нормативної бази: Закони України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське

право і суміжні права», «Про науково-технічну інформацію», «Про наукову і науково-технічну експертизу», «Про інноваційну діяльність», положення «Про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності» (наказ МОН України від 17.11.2000 р. № 522), положення «Про експериментальний загальноосвітній заклад» (наказ МОН України від 20.01.2002 р. № 114). Особливості організаційної бази інноваційної освітньої діяльності.

Змістовий модуль 2. Інноваційні технології навчання і виховання як предмет інноваційної освітньої діяльності

Тема 4. Інноваційні освітні технології

Сутність та специфіка інноваційних технологій в освіті. Класифікація інноваційних технологій в освіті. Особливості інноваційних технологій навчання і виховання. Організація експертизи інноваційних технологій навчання і виховання.

Тема 5. Інтерактивні технології навчання і виховання

Інтерактивні технології навчання і виховання. Інтегративні технології. Технологія «перевернутий клас». Ігрові технології. Діалогічні технології. Технологія колективної творчої справи. Тренінгові технології. Проектні технології. Квест технології. Змагальні технології. Кейс-технології. Вимоги до педагога при застосуванні інтерактивних технологій. ІКТ-технології.

Змістовий модуль 3. Психолого-педагогічні засади інноваційної освітньої діяльності

Тема 6. Психолого-педагогічні особливості інноваційної освітньої діяльності

Психологічні особливості інноваційної освітньої діяльності. Педагог як суб'єкт інноваційної освітньої діяльності. Інноваційна компетентність педагога. Проблема сприйняття інновацій учасниками освітнього процесу. Антиінноваційні бар'єри у педагогів, їх сутність, особливості, види. Профілактика і подолання антиінноваційних бар'єрів у педагогів. Психолого-педагогічні аспекти готовності педагогів до інноваційної освітньої діяльності. Структура готовності до інноваційної освітньої діяльності. Показники готовності педагогів інноваційної освітньої діяльності та діагностичний інструментарій їх вимірювання.

Тема 7. Організаційно-методичні засади організації інноваційної освітньої діяльності.

Організаційно-методичні засади підготовки педагогів до інноваційної освітньої діяльності. Особливості проектування інноваційної освітньої діяльності. Організаційно-методичні умови організації інноваційної освітньої діяльності. Методичний менеджмент інноваційної освітньої діяльності.

Тема 8. Науково-методичний супровід інноваційної освітньої діяльності

Науково-методичний супровід як інструмент ефективної інноваційної освітньої діяльності. Сутність, структура та зміст науково-методичного супроводу. Система науково-методичного супроводу. Концептуальні засади розбудови системи науково-методичного супроводу. Форми і методи науково-методичного супроводу. Розробка і впровадження науково-методичного супроводу інноваційної освітньої діяльності.

4. Рекомендована література

Основна

1. Богданова І. М. Педагогічна інноватика : навч. посіб. Одеса: ТЕС, 2000. 165 с.
2. Бойко А. М. Упровадження педагогічної інноватики в практику виховання: монографія. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2011. 384с.
3. Ващенко Л. М. Управління інноваційними процесами в загальній середній освіті регіону: монографія К.: Тираж, 2005. 380 с.
4. Гуревич Р.С., Кадемія М. Ю., Шевченко Л. С. Інформаційні технології навчання: інноваційний підхід: навч. посібник; за ред. Гуревича Р. С. Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2012. 348 с.
5. Даниленко Л. І. Менеджмент інновацій в освіті. К.: Шкільний світ, 2007. 120 с.
6. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник. 2-ге вид., доповн. К.: Академвидав, 2012. 349 с.
7. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій: навч.-метод. Посібник. Х. : Вид. група «Основи», 2009. 176 с.
8. Паламарчук В. Ф. Першооснови педагогічної інноватики. К.: Освіта України, 2005. 504 с.
9. Уруський В.І. Формування готовності вчителів до інноваційної діяльності: Методичний посібник. Тернопіль: ТОКІППО, 2005. 96с.
10. Химинець В. В. Інноваційна освітня діяльність. Тернопіль: Мандрівець, 2009. 360 с.

Додаткова

1. Богданова І. М. Професійно-педагогічна підготовка майбутніх учителів на основі застосування інноваційних технологій : дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04. Держ. заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Одеса, 2003. 440 с.
2. Буркова Л. В. Класифікація педагогічних інновацій як елемент механізму управління інноваційним процесом в освіті. Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи: зб.наук. праць. Ред. кол. Л. І. Даниленко та ін. К. : Логос, 2000. С. 231-238.

3. Василенко Н. В. Інноваційний потенціал школи. Директор школи. 2011. № 3. С. 25-28.
4. Василенко Н. В. Підготовка керівників загальноосвітніх навчальних закладів до інноваційної діяльності: Вінниця : ПП «ТД «Едельвейс і К», 2010. 224 с.
5. Гавриш І. В. Теоретико-методологічні основи формування готовності майбутніх учителів до інноваційної професійної діяльності : дис. ... д-ра. пед. наук : 13.00.04 / І. В. Гавриш ; Луганськ. нац. пед.. ун-т імені Т. Шевченка. Луганськ, 2006. 572 с.
6. Городецька Н. Г. Психологічний аналіз інноваційних бар'єрів у діяльності сучасних педагогів. Проблеми загальної та педагогічної психології: Зб. наук. праць Інституту психології імені Г. С. Костюка АПН України. За ред. С. Д. Максименка. 2008. Т. X, Ч. 1. С. 100-108.
7. Гуревич Р. С., Кадемія М. Ю. Веб-квест як інноваційна технологія навчання у вищій і середній школі. Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. 2011. № 21 (232). Ч. 1. С. 36-45.
8. Докучаєва В. В. Проектування інноваційних педагогічних систем у сучасному освітньому просторі: монографія. Луганськ: Альма-матер, 2005. 304 с.
9. Інновації в освіті: інтеграція науки і практики : зб. наук.-метод. праць. за заг. ред. О. А. Дубасенюк. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. 492 с.
10. Інноваційна діяльність педагога: від теорії до успіху: інформ.-метод. зб. упор. Г. О. Сиротенко. Полтава : ПОППО, 2006. 124 с.
11. Інноваційні педагогічні технології: посібник. за ред. О.І. Огієнко; авт. кол.: О.І.Огієнко, Т.Г. Калюжна, Ю.С. Красильник, Л.О.Мільто, Ю.Л. Радченко, К.В. Годлевська, Ю.М. Кобюк. К., 2015. 314 с.
12. Кларин М. В. Інновації в навчанні. Завуч. 2000. № 23-24. С. 8.
13. Кларин М. В. Инновации в мировой педагогике: обучение на основе исследования, игры, дискуссии. (Анализ зарубежного опыта). Рига.: Педагогический центр «Эксперимент», 1995. 320 с.
14. Клокар Н. І. Психолого-педагогічна підготовка вчителя до інноваційної діяльності: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04; Ін-т пед. і психол. проф. освіти АПН України. К., 1997. 227с.
15. Козлова О. Г. Сутнісні складові інноваційної діяльності вчителя. Суми: Мрія, 1999. 90 с.
16. Кремень В. Г. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. К.: Грамота, 2005. 448 с.
17. Кремень В. Г., Ільїн В.В., Пролеєв С.В. та ін. Феномен інновації: освіта, суспільство, культура. за ред. В. Г. Кременя. К.: Педагогічна думка, 2008. 472 с.
18. Литвинов А. С. Педагогічний провайдинг інновацій в освіті: навч. посіб. Суми: Університетська книга, 2018. 265 с.

19. Мірошнік С. І. Інновації в системі середньої загальної освіти : теоретичний аспект: [http:// www.nbu.gov.ua](http://www.nbu.gov.ua)
20. Ягоднікова В. В. Проблема антиінноваційних бар'єрів у виховній діяльності педагогів. Педагогічна освіта: теорія і практика: зб. наук. праць. Кам'янець-Подільський національний університет імені І. Огієнка; гол. ред. Каньоса П. С. Кам'янець-Подільський: видавець ПП Зволенко Д. Г., 2013. Вип. 13. С. 162-167.
21. Ягоднікова В. В. Розвиток мотивації педагогів до інноваційної виховної діяльності : навч.-метод. посіб. Одеса: ТОВ «Лерадрук». 2013. 114 с.
22. Ягоднікова В. В. Формування інноваційної спрямованості виховного процесу загальноосвітньої школи: теоретичні і практичні аспекти: монографія. Одеса: Видавець В. В. Букаєв, 2016. 496с.
23. Ягоднікова В.В. Психологічний тренінг як метод розвитку інноваційного потенціалу педагогів Актуальні проблеми психології інновацій: теорія та практика: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (15 вересня 2017 р). Одеса. ВМВ, 2017. С.160-163.
24. Ягоднікова В.В., Чешенко О.І. Інноваційні стратегії нової школи в Одеському регіоні. Директор школи, ліцею, гімназії. 2018. № 1. С.23-27.
25. Ягоднікова В.В. Критеріальний підхід до визначення стану сформованості інноваційної компетентності педагогів. Релігія, релігійність, філософія та гуманітаристика у сучасному інформаційному просторі: національний та інтернаціональний аспекти: зб. Наук. Праць / за заг. ред. д. філос. Н. Журби М.А. Монреаль СРМ «ASF», 2018. С.65-68.
26. Ягоднікова В.В. Актуалізація інноваційної компетентності педагогів у системі післядипломної освіти. Професійна компетентність сучасного педагога: методологія, теорія, методика, практика: монографія. Задорожна Л.К., Ягоднікова В.В., Сагач Г.М. та ін., за заг. ред. В.В.Ягоднікової. Одеса. Вид.Букаєв В.В., 2019. С.119-143.

Електронні інформаційні ресурси

http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi	Верховна Рада України
www.mon.gov.ua	Міністерство освіти і науки України
https://osvita.odessa.gov.ua/	Департамент освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації
www.liga.net	Законодавство, новини, договори...
http://www.znannya.info	Інформаційний портал «Знання»
http://www.osvita.ua	Освітній портал Освіта.UA
http://www.intellect-invest.org.ua	Портал сучасних педагогічних ресурсів

http://www.ukped.com	Українська педагогіка.
http://www.intel.com/cd/corporate/education/emea/ukr/index.htm	Intel® у сфері освіти
http://innovosvita.com.ua/index.php/uk	Інноватика в сучасній освіті

Наукові бібліотеки

http://www.library.kr.ua/libworld/elib.html	Бібліотеки в Інтернеті
http://www.nbuv.gov.ua/	Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського
http://www.nbuv.gov.ua/libdoc/	Комп'ютерні технології в бібліотеці (Київ)
http://www.nbuv.gov.ua/eb/ep.html	Електронний фонд наукових публікацій
http://www.hronos.km.ru/	Хронос – Добірка історичних матеріалів
http://www.infociti.kiev.ua/	InfoCiti (Київ) Тексти з комп'ютерних технологій
http://lib.meta.ua/	Бібліотека на Meta.ua (Харків)
http://www.utoronto.ca/elul/	Електронна бібліотека української літератури (Канада)
http://www.library.edu-ua.net/	Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського (Київ)
http://www.gntb.n-t.org/	Державна науково-технічна бібліотека України (Київ)
http://www.4uth.gov.ua/	Державна бібліотека України для юнацтва
http://www.book-ua.org/	Бібліотека електронних підручників
http://www.nplu.kiev.ua/	Національна парламентська бібліотека України
http://www.odnb.odessa.ua/	Одеська національна наукова бібліотека
https://www.biblioteka.od.ua/	Одеська обласна універсальна наукова бібліотека ім. М.С. Грушевського
https://vnmzpv.odessaedu.net/	Відділ інформаційно-ресурсного забезпечення КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»

5. Форма підсумкового контролю результатів навчання: залік.

Методи контролю результатів навчання: опитування, тестування, взаємоконтроль (взаємооцінювання), самоконтроль (рефлексія, самооцінювання), захист індивідуальних та групових завдань, презентація.